

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 30 päivänä maaliskuuta 1998,

Liettuan tasavallan liittymistä valmistelevan kumppanuuden periaatteista, ensisijaisista tavoitteista, välitavoitteista ja edellytyksistä

(98/265/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan unionin jäsenyyttä hakeneille valtioille osana liittymistä edeltävää strategiaa annettavasta avusta ja erityisesti liittymiskumppanuusjärjestelmän perustamisesta 16 päivänä maaliskuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 622/98 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 2 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

sekä katsoo, että

Luxemburgissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että liittymistä valmisteleva kumppanuus on uusi väline ja vahvistetun liittymistä valmistelevan strategian tärkein osa,

asetuksessa (EY) N:o 622/98 säädetään, että neuvosto päättää komission ehdotuksesta määränemmistöllä kukin liittymistä valmistelevaa kumppanuutta koskevista periaatteista, ensisijaisista tavoitteista, välitavoitteista ja edellytyksistä sellaisina kuin ne esitetään kullekin hakijamaalle sekä niitä koskevista myöhemmistä merkittävistä mukautuksista,

yhteisön avun saamisen edellytyksenä on olennaisten edellytysten täyttäminen ja erityisesti Eurooppa-sopimukseen sisältyvien sitoumusten noudattaminen ja edistyminen Kööpenhaminan arviointiperusteiden täyttämisessä; jos olennainen edellytys jää täyttymättä, neuvosto voi komission ehdotuksesta määränemmistöllä toteuttaa asiaan kuuluvia toimenpiteitä minkä tahansa liittymistä valmistelevan tuen osalta,

Luxemburgissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto on päättänyt, että liittymistä valmistelevan kumppanuuden toteuttamista ja edistymistä yhteisön säännösten saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä tarkastellaan Eurooppa-sopimuksen mukaisissa elimissä,

komission lausunnossa esitettiin puolueeton arviointi Liettuan tasavallan jäsenyysohjelmuista ja yksilöitiin ensisijaisia alueita valmistelujen jatkamista varten, ja

jäsenyyden valmistelemiseksi Liettuan tasavallan olisi laadittava kansallinen ohjelma yhteisön säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä; tässä ohjelmassa olisi esitettävä aikataulu liittymistä valmistelevaan kumppanuuteen sisältyville ensisijaisille tavoitteille ja välitavoitteiden saavuttamiselle,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Tämän päätöksen liitteessä, joka on erottamaton osa päätöstä, esitetyt periaatteet, ensisijaiset tavoitteet, välitavoitteet ja edellytykset sisältyvät Liettuan tasavallan liittymistä valmistelevaan kumppanuuteen asetuksen (EY) N:o 622/98 2 artiklan mukaisesti.

2 artikla

Liittymistä valmistelevan kumppanuuden toteuttamista valvotaan Eurooppa-sopimuksen mukaisissa elimissä sekä asianomaisissa neuvoston elimissä, joille komissio raportoi säännöllisesti.

*3 artikla*Tämä päätös tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 30 päivänä maaliskuuta 1998.

Neuvoston puolesta

M. BECKETT

Puheenjohtaja⁽¹⁾ EYVL L 85, 20.3.1998, s. 1.

LIITE

LIETTUA

1. Tavoitteet

Liittymistä valmistelevan kumppanuuden tarkoituksena on luoda yhteinen kehys niille lisätoimia edellyttävälle ensisijaisille tavoitteille, jotka mainitaan komission lausunnossa Liettuan hakemuksesta Euroopan unionin jäseneksi, näiden ensisijaisten tavoitteiden toteuttamisen avustamiseksi Liettualle myönnettävissä oleville rahavaroille sekä kyseiseen apuun liittyville edellytyksille. Liittymistä valmisteleva kumppanuus tarjoaa kehyksen useille politiikan välineille, joita käytetään jäsenyyttä hakeneiden maiden auttamiseksi niiden valmistautuessa jäsenyyteen. Näihin välineisiin kuuluvat muun muassa yhteisön säännösten hyväksymistä koskeva kansallinen ohjelma, joka Liettuan on määrä hyväksyä, sekä talouspolitiikan ensisijaisten tavoitteiden yhteinen arviointi, sopimus järjestäytynyttä rikollisuutta vastaan sekä sisämarkkinaohjeistus. Kukin näistä välineistä on luonteeltaan erilainen, ja niitä valmistellaan ja ne toteutetaan erityistä menettelyä noudattaen. Ne eivät ole olennainen osa tätä kumppanuutta, mutta niiden ensisijaiset tavoitteet ovat kumppanuuden mukaisia.

2. Periaatteet

Kunkin hakijamaan osalta määritetyt keskeisimmät ensisijaiset tavoitteet liittyvät maiden kykyyn täyttää Kööpenhaminassa vahvistetut edellytykset, joiden mukaan jäsenyys edellyttää, että:

- hakijamaassa on vakaat instituutiot, jotka takaavat demokratian, oikeusvaltion, ihmisoikeudet sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelemisen;
- hakijamaassa on toimiva markkinatalous, ja se pystyy selviytymään kilpailun paineista ja markkinavoimista unionissa;
- hakijamaa pystyy vastaamaan jäsenyyden mukanaan tuomista velvoitteista, mukaan lukien poliittisen unionin sekä talous- ja rahaliiton tavoitteiden noudattaminen.

Madridissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti hakijamaiden tarvetta mukauttaa hallintorakenteensa yhteisön politiikkojen moitteettoman toiminnan varmistamiseksi liittymisen jälkeen, ja Luxemburgissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti, että yhteisön säännösten saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on välttämätöntä, mutta yksinään riittämätöntä; on tarpeen varmistaa, että sitä todella sovelletaan.

3. Ensisijaiset tavoitteet ja välitavoitteet

Komission lausunnoissa ja niitä koskevassa neuvoston tarkastelussa on tuotu esiin sellaisten toimien laajuus, jotka hakijamaiden on vielä toteutettava tietyillä aloilla valmistautuakseen unioniin liittymiseen ja katsottu, että mikään näistä maista ei täytä tällä hetkellä kokonaan kaikkia Kööpenhaminassa vahvistettuja edellytyksiä. Tämä tilanne edellyttää välitavoitteiden määrittelemistä ensisijaisille tavoitteille, ja niihin kuhunkin on liitettävä asianomaisten maiden kanssa yhdessä asetetut selkeät tavoitteet, joiden saavuttamisesta riippuu hakijamaille myönnettävän avun määrä sekä jo joidenkin maiden kanssa käynnissä olevissa neuvotteluissa edistyminen ja muiden hakijamaiden kanssa käytävien neuvottelujen käynnistäminen. Ensisijaiset tavoitteet ja välitavoitteet on jaettu kahteen ryhmään eli lyhyen ja keskipitkän aikavälin tavoitteisiin. Lyhyen aikavälin tavoitteiden valinnassa on perusteena käytetty Liettuan realistisia mahdollisuuksia toteuttaa tavoitteet tai edistyä niiden toteuttamisessa pitkälle vuoden 1998 loppuun mennessä. Koska aika on lyhyt ja ottaen huomioon ensisijaisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittava hallinnollinen toimintavalmius, lyhyen aikavälin ensisijaisten tavoitteiden lukumäärä on pieni. Keskipitkän aikavälin ensisijaisiksi tavoitteiksi määriteltyjen tavoitteiden toteuttamisen oletetaan vievän yli vuoden, vaikkakin toteuttaminen voi ja sen olisi alettava jo vuoden 1998 aikana.

Liettuaa pyydetään laatimaan maaliskuun loppuun mennessä yhteisön säännösten hyväksymistä koskeva kansallinen ohjelma, jossa olisi vahvistettava aikataulu näiden ensisijaisten tavoitteiden ja välitavoitteiden toteuttamiseksi sekä mainittava mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan tarvittavien henkilöstön ja rahavarojen määrä.

Liittymistä valmisteleva kumppanuus merkitsee sitä, että Liettuan on huolehdittava kaikista lausunnossa mainituista asioista. Yhteisön säännösten saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ei yksinään riitä, vaan on myös tarpeen varmistaa, että sitä todella sovelletaan unionissa voimassa olevien perusteiden mukaisesti. Kaikilla jäljempänä mainituilla aloilla tarvitaan yhteisön säännösten uskottavaa ja tehokasta voimaan saattamista ja täytäntöönpanoa.

Komission lausunnon ja sitä koskevan neuvoston tarkastelun perusteella Liettualle on määritetty jäljempänä esitetyt lyhyen ja keskipitkän aikavälin ensisijaiset tavoitteet sekä välitavoitteet.

3.1 Lyhyen aikavälin tavoitteet (1998)

Talouden uudistaminen: keskipitkän aikavälin talouspolitiikan ensisijaisten tavoitteiden vahvistaminen ja yhteinen arviointi Eurooppa-sopimuksen yhteydessä; laaja-alaisen yksityistämisen nopeuttaminen sekä pankki-, energia- ja maatalouselintarvikealojen rakennemuutoksen aloittaminen; yritysten rahoituskurin täytäntöönpano.

Institutionaalisten ja hallinnollisten valmiuksien parantaminen: erityisesti huomattavia ponnistuksia, jotka koskevat julkishallinnon uudistamista, rajavalvontaa, tullia, verotusta ja rahoitusalaan; koulutusstrategian laatiminen virkamiehille sekä tuomioistuimille; kasviensuojelusta ja eläinlääkinnästä vastaavien hallintojen vahvistaminen erityisesti ulkorajoilla olevilla toimipaikoilla; instituutioiden vahvistaminen ympäristöalalla; alue- ja rakennepolitiikan edellyttämien rakenteiden luomisen aloittaminen.

Sisämarkkinat: mukaan lukien henkisen ja teollisen omaisuuden, julkisten hankintojen, rahoituspalvelujen sekä kasviensuojelu- ja eläinlääkintähallinnon alojen yhdenmukaistaminen edelleen; riippumattomien standardointi- ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten tason parantaminen; uuden kilpailulainsäädännön käyttöönotto ja avoimen valtionavun määrityksen käyttöönotto.

Oikeus- ja sisäasiat: erityisesti lisätoimet korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumistoimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi; rajavalvonnan ja pakolaisten vastaanottoedellytysten parantaminen.

Ympäristö: puitelainsäädännön saattamisen osaksi kansallista lainsäädäntöä jatkaminen, yksityiskohtaisten lähentämisohjelmien ja yksittäisiin toimiin liittyvien täytäntöönpanostrategioiden laatiminen ja täytäntöönpanon aloittaminen; näiden ohjelmien ja strategioiden suunnittelu ja täytäntöönpanon aloittaminen.

Energia: erityisesti kattavan pitkän aikavälin energiastrategian laatiminen; Ignalinan ydinvoimalan sulkemissuunnitelma ydinturvarahastosopimuksen mukaisten sitoumusten mukaisesti.

3.2 Keskipitkän aikavälin tavoitteet

Talouden uudistaminen: yksityistämisen sekä pankki-, energia- ja maatalouselintarvikealojen rakennemuutoksen päätökseen saattaminen; oikeudellisen kehyksen yhdenmukaistaminen (konkurssi- ja kilpailulainsäädäntö, liiketoimintasäännösten yksinkertaistaminen, lupa- ja lisenssimenettelyt mukaan lukien).

Talouspolitiikka: talouspolitiikan ensisijaisten tavoitteiden yhteisen arvioinnin säännöllinen tarkastelu Eurooppa-sopimuksen yhteydessä, minkä tavoitteena on Kööpenhaminassa vahvistettujen, unionin jäsenyyttä koskevien edellytysten täyttäminen ja yhteisön säännösten käyttöönotto talous- ja rahapolitiikan alalla (talouspolitiikan yhteensovittaminen, lähentymisohjelmien laatiminen, liiallisten alijäämien välttäminen); vaikka Liettuan ei oleteta ottavan käyttöön euroa heti unioniin liittyttyään, odotetaan sen harjoittavan politiikkaa, jonka tavoitteena on tosiasiallinen lähentyminen unionin taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskevien tavoitteiden mukaisesti sekä nimellinen lähentyminen, joka mahdollistaa lopullisena tavoitteena euron käyttöönoton.

Institutionaalisten ja hallinnollisten valmiuksien parantaminen: petosten vastaisen yksikön ja valtion tilintarkastusviraston kehittäminen sekä budjetti- ja rahoitusvalvontamekanismien kehittäminen; tuomioistuinjärjestelmän toiminnan parantaminen ja yhteisön lainsäädäntöä ja sen soveltamista koskevan koulutuksen järjestäminen tuomioistuimille; oikeus- ja sisäasioiden toimielinten lujittaminen (riittävän ja tarpeeksi koulutetun henkilöstön varmistaminen erityisesti poliisivoimissa, rajavartiostossa, ministeriöissä ja tuomioistuimissa); ydinvalvontaviranomaisen lujittaminen; tulli- ja verohallintojen uudistaminen yhteisön säännösten soveltamisvalmiuden varmistamiseksi sekä elintarvikevalvonnan hallinnon lujittaminen.

Sisämarkkinat: mukaan lukien pääomien vapauttaminen; julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön, audiovisuaalipolitiikan, välillisen verotuksen ja tilastoinnin yhdenmukaistaminen; kilpailulainsäädännön yhdenmukaistaminen edelleen ja tehokas voimaan saattaminen erityisesti valtionavun valvonnan osalta; kilpailuviranomaisten lujittaminen; standardointi- ja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten tason parantaminen; markkinoiden valvontajärjestelmän perustaminen; teollisuustuotteiden horisontaalisen teknisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen; yritysten kehittämisen edistäminen, mukaan lukien pienet ja keskisuuret yritykset; yhdenmukaistaminen yhteisön säännösten nähden televiestinnän, kuluttajansuojan ja sisäisten energiemarkkinoiden aloilla.

Oikeus- ja sisäasiat: tehokkaan rajavalvonnan kehittäminen; järjestäytyneen rikollisuuden (erityisesti rahanpesu, huumet ja ihmiskauppa) ja korruption torjuminen; viisumipolitiikan yhdenmukaistaminen unionin viisumipolitiikan kanssa ja yhdenmukaistamisen loppuunsaattaminen kansainvälisten yleissopimusten kanssa; muuttoliikepolitiikan ja turvapaikanhakumenettelyjen uudistamisen täytäntöönpano ottaen erityisesti huomioon Schengenin sopimusten määräykset.

Maatalous: mukaan lukien yhdenmukaistaminen yhteisön maataloussäännöstöön nähden (mukaan lukien eläinlääkintää ja kasviensuojelua koskevat seikat ja erityisesti ulkorajoilla suoritettavat tarkastukset); huomion kiinnittäminen maatalouden ympäristöasioihin ja biologiseen monimuotoisuuteen; maaomaisuuden rekisteröinnin päätökseen saattaminen ja toimivien maamarkkinoiden perustaminen; yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanovalmiuden kehittäminen erityisesti hallinnon perusjärjestelmien ja hallintorakenteiden osalta maatalouden markkinoiden valvomiseksi sekä rakennetoimenpiteiden ja maaseudun kehittämistoimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi; eläinlääkintää ja kasviensuojelua koskevien vaatimusten käyttöönotto ja täytäntöönpano; tiettyjen elintarvikkeiden jalostuslaitosten sekä testaus- ja analysointilaitosten toiminnan parantaminen; maatalouselintarvikealan rakenneuudistus.

Kalastus: yhteisen kalastuspolitiikan voimaansaattamis- ja täytäntöönpanovalmiuksien kehittäminen.

Energia: tehokkuuteen ja monipuolisuuteen perustuvan laaja-alaisen energiastrategian täytäntöönpano, mukaan lukien ydinturvavaatimukset ja ydinvoimaloiden sulkemista koskevat realistiset sitoumukset (ydinturvavarahastosopimus).

Liikenne: lisäpyrkimykset yhdenmukaistamisessa yhteisön säännöstöön nähden erityisesti merikuljetusten (turvallisuus), maantiekuljetusten ja rautatiekuljetusten aloilla sekä tarpeelliset, liikenteen infrastruktuuriin suuntautuvat investoinnit erityisesti Euroopan laajusten verkkojen laajentamiseksi.

Työllisyys ja sosiaalikeskeytykset: sopivien työmarkkinarakenteiden kehittäminen ja työllisyyspolitiikan yhteinen tarkastelu valmistautumiseksi osallistumaan unionin yhteensovittamiseen; työvoima-, työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön yhteensovittaminen sekä täytäntöönpanojärjestelmien kehittäminen; erityisesti työterveyttä ja -turvallisuutta koskevan kehysdirektiivin säännösten hyväksyminen varhaisessa vaiheessa; aktiivisen ja itsenäisen sosiaalisen vuoropuhelun kehittäminen edelleen; sosiaaliturvan kehittäminen edelleen; naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien voimaan saattaminen; sitoutuminen saattamaan kansanterveyden vaatimukset unionin vaatimusten mukaisiksi.

Ympäristö: valvonta- ja täytäntöönpanorakenteiden sekä -valmiuksien kehittäminen; yksittäisiä säädöksiä koskevien lähentämisohjelmien jatkuva suunnittelu ja täytäntöönpano; erityisesti olisi kiinnitettävä huomiota ilman pilaantumiseen, juomavesi- ja jätehuoltoaloihin sekä ydinturvallisuuteen; ympäristönsuojeluvälineet ja kestävä kehityksen tarve on otettava huomioon kansallisia alakohtaisia politiikkoja laadittaessa ja täytäntöönpanossa.

Aluepolitiikka ja yhteenkuuluvuus: oikeudellisen, hallinnollisen ja talousarviota koskevan kehysten käyttöönotto sellaista kansallista politiikkaa varten, joka käsittelee alueellisia eroja yhdenmukaista lähestymistapaa noudattaen, minkä ansiosta Liettua voi osallistua unionin rakenneohjelmiin siihen liittytyään.

4. Ohjelmointi

Vuosille 1995-1997 myönnetty Phare-ohjelman määrärahat olivat yhteensä 145 miljoonaa ecua. Edellyttäen, että Phare-ohjelman talousarvio hyväksytään jäljellä olevan ajanjakson osalta, komissio vahvistaa määrärahat vuosille 1998 ja 1999. Liettua voidaan lisäksi tukea vuodelle 1998 suunnitellun ns. catch-up -välineen avulla. Rahoitusehdotukset esitetään Phare-ohjelman hallintokomitealle asetuksen (ETY) N:o 3906/89 mukaisesti. Hakijamaiden osallistumista yhteisrahoitukseen edellytetään järjestelmällisesti kaikissa investointihankkeissa. Vuodesta 2000 alkaen annettava rahoitusapu sisältää maataloudelle annettavan avun ja rakennevälineen, joilla asetetaan koheesiorahastoa vastaavat toimenpiteet etusijalle.

5. Ehdollisuus

Yhteisön avun edellytyksenä on, että Liettua noudattaa Eurooppa-sopimuksen mukaisia sitoumuksiaan, jatkaa toimia Kööpenhaminassa vahvistettujen edellytysten täyttämiseksi ja edistyy tämän liittymistä valmistelevalle kumppanuuden täytäntöönpanossa. Näiden yleisten edellytysten noudattamatta jättäminen saattaa johtaa neuvoston päätöksen antamiseen rahoitusavun keskeyttämisestä asetuksen (EY) N:o 622/98 4 artiklan nojalla.

6. Valvonta

Liittymistä valmistelevan kumppanuuden täytäntöönpanoa valvotaan Eurooppa-sopimuksen yhteydessä. Valvominen aloitetaan vuonna 1998, ennen kuin komissio antaa neuvostolle ensimmäisen säännöllisin väliajoin annettavan kertomuksensa, jossa arvioidaan Viron edistymistä, mukaan lukien liittymistä valmistelevan kumppanuuden täytäntöönpano.

Liittymistä valmistelevan kumppanuuden asianomaisia osa-alueita käsitellään osa-alueesta vastaavassa alakomiteassa. Assosiaatiokomitea käsittelee ensisijaisesti tavoitteisiin ja välivaiheen tavoitteisiin liittyvää yleistä kehitystä, edistymistä ja ongelmia sekä alakomiteoiden sille käsiteltäviksi toimittamia erityisiä kysymyksiä. Assosiaatiokomitea raportoi assosiaationeuvostolle liittymistä valmistelevan kumppanuuden täytäntöönpanosta.

Phare-ohjelman hallintokomitea varmistaa, että rahoituspäätökset ovat liittymistä valmistelevan kumppanuuden mukaisia.

Liittymistä valmistelevaa kumppanuutta muutetaan tarvittaessa asetuksen (EY) N:o 622/98 2 artiklan mukaisesti. Komissio ehdottaa, että tätä kumppanuutta tarkastellaan ennen vuoden 1999 loppua ja säännöllisin väliajoin sen jälkeen, mistä neuvosto tekee muodollisen päätöksen. Näissä tarkasteluissa arvioidaan tarvetta tarkentaa välitavoitteita sen perusteella, kuinka Liettua on edistynyt tämän kumppanuuden mukaisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.
